

Waarom investeringen maar uitblijven

In deze rubriek worden korte samenvattingen gegeven van studies die studenten van het FHR Lim A Po Institute of Social Studies maken in verband met de afronding van hun MBA/MPA opleiding. De opleidingen vereisen onderzoek van de eigen samenleving, waardoor met zo'n 30 studies per jaar in feite een belangrijke bron van nieuwe concepten en nieuwe kennis beschikbaar komt over onze samenleving. Beschikbaar gesteld door personen die in leidinggevende posities in onze samenleving met deze concepten en kennis hebben leren werken.

“Ik zocht een onderwerp voor de afrondingspaper van mijn MBA-opleiding, ergens in de buurt van natuurlijke hulpbronnen en het belang ervan voor de economische ontwikkeling van het land. Maar waarom is er altijd zoveel geïnvesteerd in mijnbouw in ons land en nooit in die mate in andere sectoren? Het wekte mijn belangstelling en dat bracht me op het onderwerp waar mijn ‘paper’ uiteindelijk over ging: *‘The Nature and Causes of Suriname’s Poor FDI Performance’*.”

Wayne G.D’Leon is het mondiale FDI gebeuren toen goed gaan bestuderen. FDI staat voor ‘Foreign Direct Investments’. Een zeer dynamisch onderwerp als blijkt, dat in de periode 1984-1998 FDI-stromen in de wereld toenamen met 1000%, de wereldhandel steeg in die periode met 91%. Dat op zich geeft aan dat niet alle buitenlandse investeringen direct tot verhoging van export leidden. Veel diende ook de ontwikkeling van binnenlandse markten. FDI kan dan ook verschillende oogmerken hebben: de exploitatie van natuurlijke hulpbronnen, de ontwikkeling van interne en externe markten, de bevordering van concurrentievermogen, e.d., terwijl de vormen waarin FDI wordt gegoten ook zeer divers kunnen zijn: kapitaal overdracht, herinvestering van lokale verdiensten, bedrijfsinterne leningen, outsourcing, e.d..

Er is veel geschreven over FDI en de functie ervan in de ontwikkeling van landen; literatuur waarin niet alleen gezocht wordt naar de pro’s en de contra’s van FDI, maar ook naar de factoren die FDI’s stimuleren, en welke ze ontmoedigen.

Hoe ziet het klimaat eruit waardoor FDI’s aangetrokken worden? En hoe werkt Suriname dat klimaat in de hand?

De eerste kennismaking met Suriname in de mondiale FDI literatuur is overigens weinig bemoedigend. “We staan al ruim 20 jaar onder aan de index van investeringsvriendelijkheid wat prestatie betreft, ergens tussen de 130-140^e plaats. Als echter gekeken wordt naar potentie om FDI aan te trekken dan komt ons land veel gunstiger uit de bus,” stelt D’Leon. “In feite een enorme kloof tussen potentie en prestatie, tussen kans en werkelijkheid.”

Waarop deze kloof? Waarom wordt er zo weinig waar gemaakt van wat mogelijk is?

D’Leon begint te stellen dat het geen eenvoudige zaak betreft. Er is geen blauwdruk voor een aantrekkelijk investeringsbeleid. Je moet met vele factoren tegelijkertijd rekening houden, waarbij de belangen van de investeerder en van het ontvangende land naast elkaar spelen.

Ideaal is een win-win verhouding. Het vereist voor ons land in ieder geval zaken als: beschikbaarheid van natuurlijke hulpbronnen, openheid van economie, goede infrastructuur, politieke stabiliteit, afwezigheid van corruptie, een goede mix van lage kosten en hoge opbrengsten, een effectieve rechtsorde, betrouwbare overheid, zoals met het nakomen van afspraken in bilaterale verdragen, deelname aan internationale procedures van conflictbeheersing, concurrentievermogen op micro niveau van het bedrijfsleven, e.d. Op elk

van deze factoren gaat D'Leon in zijn 'paper' nader in, waarbij vaak gerefereerd wordt aan situaties van landen die zich economisch succesvol ontwikkeld hebben de laatste decennia.

Conditie

Wat zijn dus de condities voor een succesvol FDI beleid voor Suriname? D'Leon verwijst naar een Wereldbank rapport waarbij 159 bedrijven gevraagd is wat hen in onze regio aangetrokken heeft. Dus: aan welke condities moet voldaan worden om inderdaad aantrekkelijk te zijn voor FDI, waarmee tegelijkertijd ook de eigen nationale ontwikkeling gediend wordt.

Hij noemt een duidelijk sectorbeleid: industrie of dienstverlening. Industrie gaat meer op voor landen als China en India, terwijl voor ons land de dienstverlening aantrekkelijk is voor FDI, zoals: ICT, financiële dienstverlening, toerisme. En verder factoren als: een goede infrastructuur (Nieuwe Haven, wegen en bruggen, e.d.), effectief rechtstelsel, regelgeving (niet jaren wachten op de inschrijving van een NV, maar een week!), geen corruptie (Transparency International heeft Suriname helaas ook op zijn index staan), en een goed onderwijsstelsel. Positieve en negatieve factoren dus, waarvan D'Leon benadrukt dat er een gericht beleid gevoerd moet worden voor het aantrekken van FDI langs deze lijnen, en dat de ervaring ermee ons zal doen leren welke strategie voor ons het meest succesvol is. Hij legt dan ook de nadruk op het leerproces, en daarbij vooral op het willen leren succesvol op dit gebied te zijn. Dan zal 'performance' snel dicht in de buurt van 'potential' komen, omdat diverse factoren voor ons land gunstig zijn.